

VÍT VLNAS

**PRAMENY K UMĚLECKÝM ZTRÁTÁM
NA ČESKOSLOVENSKÉM ÚZEMÍ V LETECH 1939 – 1945.
(Regesta fondu B 323 Spolkového archivu v Koblenzi)**

Fond uložený ve Spolkovém archivu (*Bundesarchiv*) v Koblenzi pod číslem B 323 obsahuje agendu někdejšího *Treuhandverwaltung für Kulturgut bei der OFD München* (dále *TVW*). Tento úřad spravoval movité předměty kulturní hodnoty, zavlčené v letech 1939–1945 do Německa a zajišťoval i případné restituce do země jejich původu. Historickým předchůdcem *TVW* byl *Central Collecting Point* (dále *CCP*) v Mnichově, ustavený za stejným účelem roku 1945 americkou vojenskou správou. Další střediska, shromažďující a restituující předměty kulturní hodnoty (umělecká díla, starožitnosti, archiválie, knihy, ale též filmy, přírodniny, fosilie atp.) vznikla v americké zóně ještě ve Fuldě a ve Wiesbadenu; obdobné instituce zřídily ve svých zónách okupační správy anglická a francouzská. Mnichovský *CCP*, který spravoval zdaleka největší objem majetku (především předměty shromážděné pro projektované Vůdcovo muzeum v Linci), předala americká vojenská administrativa v listopadu 1949 bavorské zemské vládě. V roce 1951 přešlo *TVW* na spolkové ministerstvo zahraničí, které pro restituční agendu ustavilo zvláštní referát, činný do roku 1962. Od roku 1963 pak spravovala dosud nerestituované majetkové podstaty opět spolková země Bavorsko – až do roku 2000, kdy se jich ujal *Bundesvermögensamt* v Berlíně.

Fond B 323 shromažďuje velmi různorodý materiál, z něhož je pro naše účely nejzajímavější obrazová a textová dokumentace k výtvarným dílům zavlčeným různými cestami do říše. Na zřetel je třeba brát rozdílný stupeň dochování písemných a obrazových pramenů ve fondu: materiály z let 1945 – 1949 tu jsou chovány takřka výhradně v reprodukcích na mikrofilmech, neboť Američané zásadně nepředávali německé civilní správě originály vlastních vojenských písemností. Souvislá německá agenda začíná až od roku 1957.

Dále publikovaná regesta jsem vypsal z věcné skupiny restitučních nároků Československa (*Tschechoslowakei*), uložených ve čtyřech fasciklech výše citovaného fondu pod sign. 00490 – 00493 (stará spisová značka 457–08/74). Jde o podání vznesená u někdejších *CCP* v Mnichově a ve Fuldě, která převzalo a eventuelně i dále vyřizovalo *TVW*. Materiály přes veškerou torzovitost zajíma-

vým způsobem dokreslují osudy uměleckého majetku československých fyzických a právnických osob během německé okupace a po ní.¹

REGESTA

Ediční poznámka

Agenda československých restitučních nároků v signaturách 00490 – 00493 fondu B 323 je řazena věcně a alfabetycky podle jmen žadatelů, případně názvů lokalit. Regesta uvádím v pořadí, v jakém jednotlivé spisy následují fyzicky za sebou, a to i v případě, že není důsledně respektováno řazení podle abecedy. Zachovávám rovněž dělení věcné skupiny do podskupin A a B, k němuž došlo zjevně již v původní registratuře. Pořadové číslování, uvedené v záhlaví regist v závorkách, je umělé a má pouze orientační funkci. Kurzivní nadpisy reprodukují originální označení spisů a ponechávám je důsledně v původní podobě, tedy i s případnými pravopisnými chybami. V kulatých závorkách uvádím odlišné tvary vlastních jmen, pakliže se vyskytují v registovaném spisovém materiálu. Hranaté závorky vyznačují české názvy míst a institucí, případně další upřesnění. Vlastní regesta v nejstručnější podobě zachycují obsah jednotlivých spisů, tj. především předmět a důvody restitučního nároku, časový rozsah agendy, výsledky úředního šetření a stav případné doprovodné dokumentace. Jména výtvarných umělců, pokud je lze identifikovat, cituji v podobě, v jaké je uvádí standardní umělecko-historické příručky. Veškeré doplňující informace, jakož i odkazy na jiné registované spisy, další prameny a literaturu, se nalézají v poznámkách pod čarou.

„Československý umělecký majetek neznámého původu“

A. Všeobecné (1945–1959)

Dokumentace k restitucím československého uměleckého majetku z Německa se zřetelem k nedořešeným případům, předaná Spolkovému úřadu pro vnější restituce (*Bundesamt für auswärtigen Restitutionen*, dále BAAR) v Bad Homburgu, který postupoval ve spolupráci s TVW. Na mikrofilmech jsou zde zachyceny i původní žádosti o restituce, podané československými subjekty ke spojeneckým správním úřadům v Mnichově, Frankfurtu nad Mohanem, Wiesbadenu a Karls-

¹ Podle oficiálně uváděných odhadů se do poloviny šedesátých let 20. století podařilo vypátrat a navrátit do zemí původu zhruba osmdesát procent ukradených uměleckých děl; srov. naposledy Thomas Buomberger, *Umění loupeže, loupež umění: Švýcarsko a obchod s uloupenými kulturními statky v době druhé světové války*, Praha 2003, s. 41–42. Sonda do věcné skupiny československých požadavků takovému optimismu zdaleka nenasvědčuje. K práci spojeneckých komisí srov. dále např.: Craig Hugh Smyth, *Repatriation of Art from the Collecting Point of Munich after World War II: Backgrounds and Beginnings with Reference especially to the Netherlands*, The Hague 1988; nověji Lynn Nicholas, *The Rape of Europa*, New York 1994, zejména pak Anja Heuß, *Kunst- und Kulturgutraub: Eine vergleichende Studie zur Besatzungspolitik der Nationalsozialisten in Frankreich und der Sowjetunion*, Heidelberg 2000. Zde, stejně jako v Buombergerově práci, nalezneme zájemce obšírnou bibliografii a odkazy na prameny.

ruhe (mj. Vlastislav Zátka, Dominik Dlouhý, velkopřevorství maltézského řádu Praha, rodina Lobkowiczů, Josef Bondy, Milada Šámalová, Marie Matoušová, Richard Pfefferkorn aj.). Pozornost zasluhuje zvláště vnitřní korespondence mezi jednotlivými složkami americké respektive britské vojenské správy (materiály z francouzské a sovětské zóny na uvedené signatuře uloženy nejsou).

1945

(A1) Restituce zavlečených děl z depotu ve Vyšším Brodě, zprostředkovaná dr. G. Fehrem z německé Karlovy univerzity v Praze.

(A2) Navrácení československých archivních fondů do Prahy z Antverp a uměleckých děl z depotu v klášteře Banz.

1946

(A3) Vrácení knihovních fondů technické povahy do Národní (?) knihovny v Praze.

(A4) Restituce uměleckého majetku roudnických Lobkowiczů: Pieter Bruegel, *Senoseč*; Jan I. Brueghel, *Sv. Martin*; Antonio Canale zv. Canaletto, *Pohled na Londýn s Temží*; Lucas Cranach st., *Panna Maria se světci*; Peeter Pauwel Rubens, *Hygieia (Kleopatra)*; Giovanni Battista Zelotti, *David*. Obrazy, zajištěné pražským gestapem na Roudnici, převzal v Drážděnech od zmocněnce pražského gestapa Heinricha Baudische Hitlerův zplnomocněnec, ředitel drážděnské obrazárny Hans Posse dne 12. prosince 1941. V dubnu 1945 byla díla identifikována v depozitáři v Alt Ausee a zajištěna pro CCP Mnichov²

(A5) Restituce mobiliáře odcizeného v listopadu 1944 z thurn-taxiského majetku na zámku v Litomyšli a zavlečeného do Řezna (mj. cenná paramenta).

(A6) Různé doklady o činnosti československé vojenské mise při CCP v Mnichově.

(A7) Sběrka skla z pozůstalosti Gustava Pazaurka; žádost odkázána na francouzskou okupační správu.³

1948/1949

(A8) Jednání o možném převozu schwarzenberského rodového archivu do Bavarska za eventuelního přispění amerických vojenských úřadů. Iniciováno rodinou Schwarzenberků po dohodě se Státním archivem v Mnichově.

1952

(A9) Restituce čtyř obrazů z 19. století a dvanácti kusů historických mincí z americké zóny (CCP Wiesbaden) do Prahy. Jde o poslední významnější restituci, která se uskutečnila.

1956/1957

² Viz též regist B28. Odcizení šesti nejvýznamnějších obrazů z roudnické lobkowiczské sbírky pro *Führermuseum* v Linci je pravděpodobně nejznámějším a doposud i nejlépe dokumentovaným případem nacistické krádeže uměleckých děl na našem území; viz např. Státní ústřední archiv Praha (dále SÚA), 109 – 4 – 1493; tamtéž, 109 – 4 – 1487; tamtéž, fond Úřad říšského protektora (dále ÚŘP), sign. V 3 – 1 – 281, k. 535; Archiv Národní galerie v Praze (dále ANG), fond Národní galerie v Praze (dále NG) 1945–1958, sign. 252a - 20, srov. tamtéž sign. 252a - 24, 25.

³ Viz dále regist B36.

(A10) Administrativní uzavření nevyřešeného případu dvou protějškových pláten Petra Brandla (*Požár Troje, Zkáza Sodomy a Gomory*), původně v majetku Lobkowiczů na Roudnici. Podle dopisu amerického ministerstva zahraničí (11. 7. 1946) nebyla díla zajištěna v okupační zóně USA. Předpokládalo se, že obrazy byly převezeny nejprve do Kaiser-Friedrich Musea v Berlíně a odtud na sklonku války do některého ze šesti možných protiletceckých krytů.⁴

B. Konkrétní fyzické a právní osoby respektive lokality

(B1) *Andreae (André), Paul*;⁵ *starožitnictví v Praze*

Seznam (10 položek) uměleckých děl prodaných v letech 1942 – 1944 prostřednictvím obchodu André do říše a nyní požadovaných zpět v rámci československých restitučních nároků.⁶

(B2) *Barthová, Filipína; Praha*

Seznam 1948: 2 obrazy (Otakar Nejedlý, Quido Mánes), 1 socha (Karel Dvořák).

(B3) *Belic [Bělič?]; Praha*

2 kusy nábytku.

(B4) *Benz; Praha*

2 obrazy (Německý malíř kolem 1860, *Krajina*), 1 plastika (*Hlava anděla*, 18. století).

(B5) *Brackenhofer; Urfeld*

2 obrazy, kopie podle P. P. Rubense a Raffaela.

(B6) *Brünn [Brno]*

Pátrání po rukopisu tzv. *Lobkovické bible*, odcizeném z Moravského zemského archivu. Připojena podrobná dokumentace osudů rukopisů knižní povahy a archiválií z českých a moravských knihoven a archivů během okupace.

(B7) *Brünn [Brno]; Moravské zemské muzeum*

Paleontologické nálezy a jejich dokumentace (např. deníky vykopávek Karla Absolona), knihy k těmž tématu.

(B8) *Büchner[-ova cihelna]; Regenstauf*

Zde byly americkými vojáky zajištěny rozebrané části Štefánikova pomníku v Bratislavě od Bohumila Kafky a dvě Masarykovy sochy, mezi nimi Gutfreun-

⁴ Viz též regist B58.

⁵ Křestní jméno Paul je na spise uvedeno nejspíše omylem. Původní jméno obchodu znělo *K. André'sche Buch-, Kunst-, und Musikalienhandlung und Antiquariat Max Bernwald*. Ani mezi pozdějšími majiteli a podřílníky firmy se žádný Paul nevyskytuje. Za okupace náležel podnik ke kapitálové skupině nakladatelství *Volk und Reich*, v níž měl výrazný podíl Karl Hermann Frank.

⁶ Obchod s uměleckými předměty André v Praze, Havříské ulici č. 3 sloužil potřebám *Vermögensamt* (Majetkového úřadu), obhospodařujícího gestapem zajištěný majetek. Konkrétně se tu shromažďovala umělecká díla „nemuzeální hodnoty“, rukopisy a tisky, které pak firma dále rozprodávala; srov. dále ANG, NG 1945–1958, sign. 253a-11–18; SÚA, fond Ministerstvo informací, III. fasc. národní správa, fa André.

dova z Hradce Králové. V březnu 1947 je převezly zpět do ČSR lodě Československé dunajské plavby.⁷

Připojena tisková zpráva náčelníka *Monuments, Fine Arts and Archives Section Restitution Branch* ze 30. dubna 1947 o restituci cca 10 000 ks modlitebních knih, tištěných ve Vimperku a zajištěných na různých bavorských farách.

(B9) *Chamerau [u Chamu]; fara*

Restituce 98 svazků vědecké literatury, 1947 (bez seznamu).

(B10) *Dormann, Franz; Bamberg*

Uplatňuje nárok na dvě historické mince, o něž současně žádá i československá vojenská mise, 1947.

(B11) *Eichhorn, Josef; Praha*

1 vlámská tapiserie.

(B12) *Eisler, Mořic; Brno*

Seznamy 1948, dle popisů kvalitní sbírka (obrazy: Jan Brueghel, Francesco Bassano, Anton Romako, Thomas Theodor Heine; kresby: Tizian, Andrea del Sarto, Caravaggio, Guercino, Rudolf Alt, Max Liebermann, Mikoláš Aleš; rytiny: Rembrandt, Albrecht Dürer; gotické plastiky; soubor japonského umění). Pátrání přerušeno, obnoveno 1960 s negativním výsledkem.

(B13) *Elbogen, Jan; Praha – Houlton/Maine*

Dokumentace 1946 – 1959 (včetně kvalitních fotografií). Zajímavý soubor uměleckých děl, mezi nimiž dominují Nizozemci (Jan van Goyen, Klaes Molenaer, Pieter Boel, Govaert Flinck?, Cornelis Verspronck), ale jsou zde i pozoruhodná díla středověká (Rakouský malíř kolem 1490, *Sv. Kateřina*, hypoteticky připsáno Hansi Süsovi von Kulmbach) a práce 19. a 20. století (Josef Navrátil, Eugen Jettel, Max Liebermann, Oskar Kokoschka). V materiálech se dále nalézají původní expertizy Cornelise Hoofstede de Groot a Roberta Eigenbergera.⁸

Pátrání po sbírce, zavlčené údajně do Rakouska, bylo bezvýsledné. Mikrofilmy amerických dokumentů k případu z let 1946–1948 převzala v roce 1957 německá správa, avšak až do roku 1959, kdy byl spis uzavřen, se nenašlo ani jediné dílo.

(B14) *Federer, Oskar; Ostrava – Montreal*

Korespondence (1951) s CCP Mnichov, kde se podařilo identifikovat několik děl z Federerovy sbírky. Připojen seznam: rozsáhlá kolekce moderního umění, mj. Rudolf von Alt, Lovis Corinth, André Derain, Maurice Vlaminck, James Ensor, Oskar Kokoschka, Ilja Repin, Maurice Utrillo, Auguste Rodin, Camille

⁷ Osudy Štefáníkova pomníku pro Bratislavu shrnují Zdeněk Hojda – Jiří Pokorný, *Pomníky a zapomínky*, Praha – Litomyšl 1996, s. 175–182.

⁸ Mezi nárokovanými díly se nedopatřením objevuje i donatellovský reliéf *Madony s dítětem* (inv. č. P 379), darovaný Marií Elbogenovou spolu s dalšími díly do Národní galerie v Praze již v dubnu 1939 (ANG, NG 1945–1958, sign. 27–7). Ve fotografické dokumentaci navíc místo snímku tohoto díla figuruje – opět omylem – obrázek podstatně slavnější Donatellovy *Madonny dei Pazzi* v Berlíně. Sběrka rodiny Elbogenů byla roku 1939 uvolněna k legálnímu vývozu, ten se však pravděpodobně již neuskutečnil; srov. dále ANG, NG 1945–1958, sign. 251b-37, 251a-73/12 (včetně původních seznamů sbírky).

Corot, Henri Matisse, Václav Brožík, Antonín Chittussi, Edvard Munch, Jan Preisler, Antonín Slavíček, Josef Šíma, Emil Filla [obr. 2].⁹

(B15) *Feldmann, Karl; Haifa*

Seznamy (1931, 1961) sbírky starých kreseb, celkem 115 listů ve třech sekcích (mj. Federico Zuccari, Annibale Carracci, Pietro da Cortona, Francesco Solimena, Francesco Albani). Nárok vznáší (1961) žadatel jménem svého zemřelého otce, brněnského sběratele Arthura Feldmanna.¹⁰

(B16) *Fleischner, Eugen [Evžen]; Praha – New York*

Sbírka především českého umění (Hanuš Schwaiger, Karel Purkyně, Antonín Chittussi, Mikoláš Aleš, Julius Mařák, Antonín Slavíček, Luděk Marold). Žadatel vznáší nárok 1948 z Prahy a znovu 1961 z New Yorku. Druhá žádost obsahuje seznam 14 děl, první nárok byl širší; pravděpodobně tedy mezitím došlo k částečné restituci. Odpověď BAAR na podání z roku 1961 byla negativní.

(B17) *Flaschner, Franz; Praha*

Detailní popisy bytu žadatele, pražského advokáta, se zřetelem k obrazům, zvláště dílům nizozemských mistrů (Jan II. Brueghel, Jan Molenaer, Simon de Vlieger, Willem Claesz). K dokumentaci, shromážděné sekundárně v letech 1960 – 1961, připojena zajímavá výpověď Adalberta Lustiga o jeho práci v pražských skladech Vystěhovaleckého fondu, kde prý v letech 1941 a 1942 identifikoval některá díla z Flaschnerova majetku. Podle sdělení BAAR se u amerických CCP nenašlo z Flaschnerovy sbírky nic.¹¹

(B18) *Gutmann, Wilhelm; Praha*

2 akvarely Rudolfa Alta, zajištěné 1941 pražským gestapem. Oba identifikovány v CCP Mnichov.¹²

⁹ Část Federerovy sbírky se stala roku 1943 základem nově založené Městské galerie v Moravské Ostravě, další díla zůstala v majetku Vítkovických železáren. Nejvýznamnější kusy sběratel vyvezl do zahraničí, konkrétně do Nizozemska, již roku 1938 (SÚA, fond Ministerstvo školství a národní osvěty, 30. Vývoz, k. 3313). Na otázku, jak se obrazy z Federerova majetku dostaly do americké okupační zóny v Německu, nedávají známé prameny zatím odpověď. srov. např. ANG, NG 1945–1958, sign. 253–8; podnikový archiv a. s. Vítkovice, fond Vítkovické horní a hutní těžířstvo – 10, evid. č. 171, 2701. – K Federerově sbírce srov. nejnověji Magda Veselská, Oskar Federer – podnikatel a sběratel, in: Jaroslava Milotová – Eva Lorenzová (ed.), *Terezínské studie a dokumenty* 2003, s. 235–261.

¹⁰ Konfiskovanou sbírku zakoupilo protektorátní Ministerstvo školství a osvěty pro obrazárnu Zemské muzea v Brně (dnes Moravská galerie). Po roce 1995, kdy se o kolekci přihlásil sběratelův vnuk Uri Peled, se soubor kreseb stal předmětem vleklého restitučního řízení, sledovaného i mezinárodními institucemi; srov. ANG, fond Českomoravská zemská galerie (dále ČMZG), sign. AA2035/1/1 (J001); související korespondence v SÚA, fond Národní správa majetkových podstat, č. 1283, k. 207.

¹¹ Franz Flaschner (v poválečné korespondenci s československými úřady se psal sám jako František Flašner) se vystěhoval do Velké Británie v roce 1939 a na svou sbírku, čítající 45 děl, získal dodatečně povolení k vývozu. Jeho pražským zmocněncům se však zřejmě podařilo vyvézt pouze 10 „méně cenných“ kusů, zatímco zbytek zadrželo gestapo. Ještě v roce 1951 získal Flašner po dohodě zpátky tři obrazy, které původně daroval Národní galerii v Praze za vývozní povolení (ANG, NG 1945–1958, sign. 27–1 – zde rovněž seznam sbírky dat. 17. 5. 1939).

¹² Obě Altaova díla předal CCP Mnichov prostřednictvím Fondu národní obnovy do Národní galerie v Praze. Ta je vrátila v dubnu 1947 zpět majiteli společně s *Květinovým zátiším* od Franze Xavera Pettera, deponovaným zde Gutmannovou ženou po manželově odchodu do

(B19) Hanák, Miloš; Praha

Rozsáhlá agenda (1947 – 1948) se týká Hanákovy sbírky orientálních starožitností, zejména nábytku, koberce a stříbra. Mimořádná aktivita československých úřadů byla podnícena postavením žadatele, velvyslance a důležitého činitele ministerstva zahraničí. Hanákovy dobře podložené výpovědi mají mimořádný význam pro poznání mechanismu nakládání s uloupeným uměleckým majetkem v protektorátu.

(B20) Herschmann, Bedřich; Praha

3 obrazy 19. – 20. století (Antonín Hudeček aj.).

(B21) Hohenfurt [Vyšší Brod; opatství cisterciáků]

Seznam tisků, rukopisů, mincí a medailí odvezených z klášterních sbírek po roce 1938, převážně do Kabinetu mincí v Linci.

(B22) Jacker; Liberec

Seznam předmětů umělecké povahy (grafika, porcelán), údajně odvezených 1943 ze skladů firmy Deutsch a spol. v Liberci. Podle sdělení TVW (1960) nejsou k dispozici žádné podklady, jež by umožňovaly restituci.

(B23) Kahler, Viktor; Praha – New York

Dokumentace 1947 – 1960, vztahující se k pátrání po rozkradeném zařízení Kahlerova pražského bytu: velká sbírka míšeňského porcelánu, španělská a francouzská majolika, španělské polychromované plastiky, obrazy a miniatury. Rámcové popisy předmětů doprovází nezřetelné fotografie interiérů. Některé kusy se podařilo těsně po válce dohledat v Praze, zbylé však nenalezly ani americké (1951), ani německé (1960) úřady.

(B24) Konopiště; zámek

Restituce (1946) estenská zbrojnice, sbírky medailí a různých starožitností, vyvezených 27. a 28. dubna 1945 jednotkami SS do Rakouska. Rozsáhlá fotodokumentace.¹³

(B25) Kosel, Paula von; Mnichov

Majitelka uměleckého obchodu v Mnichově, na které československé úřady vymáhaly 1947 – 1948 tři zavlečené obrazy (Friedländer, Vollmar, Frans van Mieris). Koselová popřela, že by jí o dílech bylo cokoliv známo.

(B26) Kovách, Francis J. von; Poppenhausen

Žádost 1947 o pátrání po nobilitačním patentu, jenž Kováchovi údajně odcizili v Aši v srpnu 1945 čeští a ruští (!) zloději. Připojena zevrubná rodinná historie. Odpověď negativní.

(B27) Lešetický z Lešehradu, Emanuel

Agenda 1947 – 1948, týkající se sbírky zednářských památek z tzv. Lešehradea (seznamy přiloženy). Část souboru zachycena v CCP Mnichov a vrácena.

Anglie roku 1939; srov. ANG, NG 1945–1958, sign. 253–11; tamtéž, ČMZG, sign. AA2035/1b/1 (J100).

¹³ Menší část souboru z Konopiště byla vyvezena údajně do Opavy, kde se po ní pátralo ještě v roce 1951 (srov. ANG, NG 1945–1958, sign. 252a–44). Nejdůležitější část sbírek, tj. estenskou obrazárnu, převedly protektorátní úřady již roku 1939 do Národní galerie v Praze.

(B28) *Lobkowicz; Roudnice nad Labem*

Soupis šesti obrazů, odvezených dne 15. prosince 1941 ze zámku v Roudnici a určených pro Vůdcovo muzeum v Linci. Vše restituováno 1946.¹⁴

(B29) *Magnis, Bianca; Strážnice*

Seznam (1948) 19 obrazů, odvezených ze zámku ve Strážnici do Eckersdorfu v Kladsku, odtud do Boru u Tachova a posléze na neznámé místo v Německu.

(B30) *Matouš, Zdeněk; Praha*

Údaje o 2 dílech, barokní monstranci a německé středověké sovětuře *Sv. Anna Samotřetí*. Oba předměty byly prodány přes Andrého obchod dále do Německa.

(B31) *Matoušová, Marie; Praha*

Seznam 23 děl z majetku Marie Matoušové, zavlčených do Německa (mj. Antonín Machek, Rosalba Carriera, Pietro Rotari, soubor drobné gotické a barokní plastiky).¹⁵

(B32) *May, Albert; Olomouc*

Zlomek agendy, vztahující se k více restitučním nárokům. Seznam kvalitní sbírky obrazů (David II. Teniers, Adriaen van Ostade, Jan van Goyen, Jan Brueghel, Andrea del Sarto, Frans Hals, Lyonel Feininger, Paul Klee, Auguste Rodin). Žádné z těchto děl nezachytil CCP a nic nebylo ani restituováno do ČSR (dle vyjádření TVW 1958).

(B33) *Nečas, Antonín; Praha*

Seznam 6 různých starožitností, prošlých během okupace Nečasovým uměleckým obchodem a nyní uvedených v restitučních přihláškách.

(B34) *Neustadt [Nové Město nad Metují; klášter milosrdných bratří]*

Restituce (1947) bohoslužebných rouch a dalších předmětů kultovní povahy, konfiskovaných klášteru v červenci 1941 gestapem a předaných 1944 dr. Pankratzu Heilmannovi v Simbachu na Innu.

(B35) *Olmütz [Olomouc; Památník národního osvobození]*

Požadavek (1948) na navrácení zhruba 2000 sbírkových předmětů (bez bližší specifikace), převezenných 19. a 20. září 1940 do Vojenského muzea v Mnichově podle výběru tamního archiváře Grusseho.

(B36) *Pazaurek, Gustav*

Pátrání (1947 – 1948) po Pazaurkově sbírce skla, odkázané Uměleckoprůmyslovému muzeu v Praze. Soubor 359 předmětů byl 1939 deponován zůstavitelem na 8 let v muzeu ve Vratislavi, 1940 zabalen a uložen v bednách, 1941 a 1942 pak uložen v různých úkrytech ve Slezsku. Část předmětů v těchto depotech přišla na sklonku války k úhoně, podle dokumentace CCP však není zcela zřejmé, zda byla během bojů zničena též Pazaurkova sbírka. Přesný inventář (1939) měla vlastnit druhá žena Gustava Pazaurka Františka Pazaurková-Janková v Kouřimi.¹⁶

¹⁴ Viz regist A4.

¹⁵ Dvě gotické plastiky z této sbírky zapůjčila majitelka roku 1942 do Národní galerie v Praze, která je v roce 1946 vrátila dědičkám Marie Matoušové (ANG, NG 1945–1958, sign. 241–15).

¹⁶ Viz též regist A7.

(B37) *Petschek, Hans*

1941 byly prostřednictvím aukční síně Adolfa Weinmüllera v Mnichově vydraženy 4 obrazy, zabavené gestapem v Petschkově pražské vile.¹⁷ Po válce se z nich podařilo identifikovat pouze *Krajinu s bílým koněm* od Philipse Wouwermana, kterou americká okupační správa restituovala prostřednictvím CCP 1946 do Československa. Agenda (1958 – 1965) se týká dodatečného objasnění okolností této restituce, jež shledána oprávněnou. Připojen dotaz Petschkova právního zástupce na další obrazy, jeden z nich údajně od Gustava Courbeta.

(B38) *Pfefferkorn, Richard; New York*

Tři měděné medaile, zabavené gestapem v Trutnově 1940 Josefu a Richardu Pfefferkornovým, byly 1944 vybrány prostřednictvím *Sonderauftrag Linz* pro linecký Kabinet mincí. 1951 se je podařilo zajistit u CCP. Další dokumentace (1947 – 1950) se týká knihovny Richarda Pfefferkorna, odeslané rovněž do Lince jako dar pro Vůdcovo muzeum.

(B39) *Plaček a spol.; národní správa Brno*

Žádost o restituci 4 obrazů a nábytku (1957), zamítnuta jako neoprávněná.

(B40) *Popper, Richard; Vídeň*

Významná sbírka italských, vlámských a holandských obrazů (přiložen seznam o 127 položkách). O restituci žádal jménem dědiců Norbert Bettelheim z Vídně, podle něhož se podařilo některá díla identifikovat u CCP Mnichov. Jednání (1951 – 1953) skončilo bez výsledku s poukazem na nedostatečnou a nekvalitní obrazovou dokumentaci (není přiložena).¹⁸

(B41) *Prag [Praha]; V[šeobecná]D[ůchodová]P[ojišťovna]*

Pohled na Prahu od V. V. Hlavy, zajištěn 1947 v Augsburgu.

(B42) *Prag [Praha]; Armeemuseum [Vojenské muzeum]*

Pistole z 19. století, zajištěná po válce ve vesnici blízko Banzu. Pochází zřejmě z Prahy.

¹⁷ Konfiskáty z území protektorátu se prokazatelně dražily na aukci pořádané u Weinmüllera ve dnech 13. a 14. 11. 1941; údaje z materiálů v Koblenci však naznačují, že těchto případů bylo více. Adolf Weinmüller působil jako člen komise, která dne 9. 6. 1941 úředně ocenila umělecké předměty ze židovského majetku, shromážděné v sídle pražského gestapa. Aukce u Weinmüllera vyvolala kritickou pozornost Úřadu říšského protektora v Praze, prodej totiž proběhl v rozporu s úředním nařízením, chránícím umělecké památky na území protektorátu před vývozem; srov. SÚA, ÚŘP, sign. V – 3 – 1 – 281, k. 535; tamtéž, 109 – 4 – 1436 (zpráva o činnosti gestapa z 1. 12. 1942).

¹⁸ Příklad sbírky Popper není dodnes beze zbytku objasněn. Majitel ji před svou deportací do ghetta v Lodži deponoval u pražského uměleckého obchodu Václava Hořejše. Roku 1942, zjevně za jistých kompetenčních sporů mezi okupačními úřady, byl soubor uložen ve skladu firmy André a plánovala se údajně dražba části obrazů. Pravděpodobně již tenkrát byla sbírka z valné části rozchváčena a ochuzena o nejvýznamnější kusy (David II. Teniers, Salomon van Ruysdael). Torzo kolekce přešlo po roce 1945 do Národní galerie v Praze; srov. zejména korespondenci v této věci z roku 1942 (SÚA, 114 – 9/41), výpovědi zatčených uměleckých expertů pražského gestapa Heinricha Baudische a Bruno Freytaga (Praha, Archiv ministerstva vnitra, sign. 305 – 548 – 6) a výpověď Wilhelma Rödinga (SÚA, fond Zemský úřad – dodatky, KNS, k. 244). Seznam v Koblenci tvoří doplněk k již známým soupisům v českých archívech zvl. v SÚA, fond Ministerstvo práce a sociální péče – dodatky, sign. 6351 a tamtéž, fond Národní správa majetkových podstat, nezpracované dodatky.

(B43) *Prag [Praha]; Aussenministerium [Ministerstvo zahraničních věcí ČSR]*
Knihy ztracené během války z budovy československého velvyslanectví v Paříži.

(B44) *Prag [Praha]; Finanzministerium [Ministerstvo financí ČSR]*
Restituční požadavek Československa (1947) na část státních zlatých rezerv. Jednání jednostranně ukončeno americkou stranou v říjnu 1948.

(B45) *Prag [Praha]; Malteser-Orden [velkopřevorství řádu maltézských rytířů]*
Pátrání (1946) po dvou tapisériích, převezenných z Velkopřevorského paláce do Mailbergu v Dolních Rakousích, kde se jejich stopa v dubnu 1945 ztrácí. Příložená kvalitní dokumentace včetně fotografií.

(B46) *Prag [Praha]; meteorologická stanice*
Nespecifikovaný archivní materiál, zajištěný v Bad Kissingen.

(B47) *Prag [Praha]; „Regimentsbibliotheken“ [plukovní knihovny]*
53 bedny s knihami a dokumenty, zajištěné u CCP Mnichov. Blíže nespecifikováno.

(B48) *Prag [Praha]; ruská ortodoxní církev*
Zlatý tabernákl zajištěn v Řezně a předán na CCP Wiesbaden.

(B49) *Prag [Praha]; Budil, Stanislav*
Majitel uměleckého obchodu, měl za okupace prodát do Mnichova dvě umělecky cenné majolikové nádoby.

(B50) *Prag [Praha]; České vysoké učení technické*
Německá správa školy předala za okupace 4 balíky knih do Technische Hochschule v Mnichově.

(B51) *Prag [Praha]; Univerzita Karlova*
Obširná dokumentace (1946 – 1949) k bezvýslednému pátrání po univerzitních insigniích a listinách, vyvezených z Prahy na sklonku okupace. Připojeny mj. četné svědecké výpovědi.¹⁹

(B52) *Prag [Praha]; Weißer Schwan [Bílá labuť, obchodní dům]*
Obchodní dům prodal 1942 *Pohled na Prahu* do Bambergu. Autor obrazu se uvádí jako „Haicek“.

(B53) *Příbyl, Ferdinand; Slaný*
Žádá o restituci mobiliáře ze zámku Veselíčko u Tábora, zabraného pro Hitlerjugend. Odpověď negativní, nic se nenalezlo (1960). Seznam přiložen.

(B54) *Průša, J.; Praha*
Prodal 1943 obraz Anthoniho Miroua *Krajina s poustevníky* do Kunsthalle v Karlsruhe (1956).

(B55) *Roeling; umělecký obchod; Praha*²⁰
Prodal 1943 tři obrazy do soukromého majetku v Karlsruhe. Díla nezjištěna (1962).

¹⁹ O těchto ztrátách naposledy (s přehledem bibliografie) Josef Petrář, Univerzitní archiv a insignie, in: idem (ed.), *Památky Univerzity Karlovy*, Praha 1999, s. 133–171, zde zejména s. 138–139, 148–156.

²⁰ Pravděpodobně míněn Wilhelm Rödling, za okupace spolujatel a ředitel pražského uměleckého obchodu André (viz regist B1).

(B56) *Rosenau, Hans; New York*

Žádost (1950) o restituci sbírky starožitností, zejména tapiserií, zabavené gestapem ve firmě Plohn a spol. Předměty nenalezeny. Připojen částečný seznam a fotodokumentace.

(B57) *Roth, Hugo; Toronto*

Dotaz (1954) na obrazy, zabavené gestapem v Rothově bytě v Praze po březnu 1939. Jeden prý zůstal v pražském muzeu,²¹ ale další měly být zavlčeny do Německa. Odpověď negativní. Seznam obsažen v žadacím dopise.

(B58) *Roudnice nad Labem; zámek Lobkowiczů*

Pátrání (1949) po dvou protějškových plátech Petra Brandla z majetku Lobkowiczů, *Požáru Troje* a *Zkáze Sodomy a Gomory* [obr. 5, 6], jejichž podrobný popis přiložen. Obrazy byly údajně vyvezeny do Kaiser-Friedrich Musea v Berlíně a odtud dále na západ Německa, snad do Stuttgartu. Pátrání americké okupační správy bezvýsledné.²²

(B59) *Šálek, A.; Praha*

Prodal během okupace do Bambergu obraz Jana Baucha *Tanečnice*.

(B60) *Škvor, Josef; Praha*

Spletitá záležitost (1945–1947), týkající se dvou obrazů, *Madony s dítětem a hrajícími anděly*, údajně ze školy Anthona van Dyck [obr. 7] a *Alfonsa d'Este s tajemníkem* od malíře z dílenského okruhu Tizianova. Obě díla byla deponována v Paříži a 1940 legálně prodána Škvorovým zplnomocněncem Alexandrem Bagenoffem do Německa. *Alfonso d'Este* (fotografie přiložena) zachycen u CCP a restituován do Francie, *Madona* předána do Československa.²³

²¹ Jde o dílo připsané kolínskému (?) malíři z doby kolem roku 1500 *Umučení sv. Šebestiána*, tempera, dřevo, 128 × 77 cm. Obraz byl zajištěn v červnu 1946 jako konfiskát z německého majetku ve Varnsdorfu a předán do Národní galerie v Praze (původní inv. č. Z 2207, dnešní DO 4885). Hugo Roth žádal o jeho restituci v letech 1948–1949 bez úspěchu (ANG, NG 1945–1958, sign. 27–4) [obr. 4].

²² Viz též regist A10. Obě díla se ve skutečnosti dostala po válce dosud nezjištěnou cestou přes Fond národní obnovy zpět do Prahy, ovšem již bez povědomí o jejich lobkowiczské provenienci. Dnes jsou ve správě Národního památkového ústavu v Praze, inv. č. VII 855 (*Zkáza Sodomy a Gomory*) a VII 856 (*Požár Troje*). Publikoval je Jaromír Neumann in: Vít Vláška (ed.), *Sláva barokní Čechie: Umění, kultura a společnost 17. a 18. století* (kat. výst.), Praha 2001, č. kat. II/3.45, s. 364–365. – Lubomír Slavíček, „Der schöne Vorrath verschiedener Gemälde und Kunstsachen“. Prameny k dějinám sběratelství a uměleckého obchodu v Praze kolem 1800, *Opuscula Historiae Artium* F 47, 2003, s. 81, pozn. 76.

²³ K záležitosti obrazu *Madona s dítětem a hrajícími anděly* (olej, plátno, 128,5 × 117,5 cm), kdysi atribuovaného Anthonisi van Dyckovi či jeho škole, srov. též ANG, NG 1945–1958, sign. 27–11; tamtéž, fond Národní galerie v Praze, skup. 1965–1970, fasc. Škvor, Josef. Dílo, připsané dnes Thomasu Willeboirtsu Bosschaertovi, je uloženo v Národní galerii v Praze, inv. č. O 12269 (dříve Z 4731, DO 6312), srov. Lubomír Slavíček, *The National Gallery in Prague: Flemish Paintings of the 17th and 18th Centuries, Illustrated Summary Catalogue* V/2, Praha 2000, s. 322, č. kat. 387. Malbu zakoupilo v roce 1940 německé *Devisenschutzkommando*, údajně přímo pro Hitlerovu pracovnu na říšském kancléřství v Berlíně. Kupní cena byla majiteli následně vyplacena formou výtěžků z cenných papírů. Do Národní galerie přišel obraz převodem z Fondu národního majetku roku 1950.

(B61) *Snyder (Snydr), Jan; Nová Paka*

Obraz *Kytice*, připisovaný Josefu Mánesovi. Pouze fotografie díla se základními technickými údaji.²⁴

(B62) *Sonnenschein, Paul; Roztoky u Prahy*

Obraz *Paridův soud* připsaný Abrahamu Blomaertovi [obr. 8]. Zajištěn gestapem 1941 v Sonnenscheinově majetku a poslán do Mnichova pro *Sonderauftrag Linz*.²⁵

(B63) *Swoboda; Brno*

Zakoupil z Mnichova sochu *Ukřižovaného Krista* z 18. století.

(B64) *Schnabel-Stephens, Frank G.; Nová Paka*

Žádost (1947) o pátrání po uměleckých dílech, zajištěných 1942 gestapem. Připojen částečný seznam (mj. Joža Uprka, Eduard Peithner von Lichtenfels).

(B65) *Steiner, Eugen; Praha*

Pátrání (1948) po zařízení Steinerovy pražské vily, zabrané za okupace pro německého generála Ziervogela. Mobilizace nenalezen.

(B66) *Stern, Georg; Podmokly – Haifa*

Pátrání (1958 – 1960) po Sternově umělecké sbírce, opuštěné majitelem 1939 v Podmoklech. Podle seznamu měla kolekce obsahovat mj. holandské a italské obrazy (Paulus Potter, Gerrit Dou, Jan Steen, Bernardo Belotto) a antické sochy údajně ze Schliemannových vykopávek. Odpověď negativní.

(B67) *Sternberg, Leopold; Praha – Částolovice*

Restituční požadavek (1947) na obrazy a rytiny z rodinného majetku v Zásnuckách, odcizené německým správcem v srpnu 1942. Částečný seznam.²⁶

(B68) *Stiassni, Ernest; Brno – New York*

Dodatečné pokusy (1949 – 1956) o navrácení holandského obrazu zachycujícího hudební společnost. Dílo bylo Stiassnému zabaveno 1941 a prodáno přes vídeňskou Galerii St. Lucas, 1949 pak restituováno do ČSR.

(B69) *Stross, Walter; Londýn*

Korespondence (1965 – 1967), týkající se Strossových snah o přiznání peněžité náhrady za díla uloupená mu gestapem a později údajně restituovaná do ČSR. Sbírká však ve skutečnosti nebyla u CCP nikdy identifikována a žádná restituce se tudíž neuskutečnila. Připojen seznam.

²⁴ Podle fotografie jde o naivní amatérskou práci, u níž je atribuce Josefu Mánesovi bezpředmětná.

²⁵ Malba byla spolu s dalšími 6 díly ze židovského majetku odvezena ředitelem berlínských muzeí Zimmermannem do *Führerbau* v Mnichově, kde celý soubor převzal jakožto dar pro Hitlera arch. Hans Regner, vedoucí překladistě pro Linec. Současně odešlo do Mnichova i 6 známých děl z lobkowiczské sbírky na Roudnici; viz SÚA, 109 – 4 – 1436 (zpráva o činnosti gestapa z 1. 12. 1942) a dále odkazy cit. v pozn. 2. Obraz, určený nověji jako dobová kopie podle Hanse von Aachen (olej, měď, 37 × 47,5 cm), je uložen v Národní galerii v Praze pod inv. č. O 10659. Monografickou studii mu recentně věnovala Andrea Rousová, *Repeated for the sake of eternal glory: The unknown copy of The Judgement of Paris after Hans von Aachen, Bulletin of the National Gallery in Prague XII-XIII, 2002–2003, s. 89–96.*

²⁶ Srov. ANG, NG 1945–1958, sign. 253–38, kde uložen (rovněž neúplný a nepřesný) seznam odcizených děl z roku 1946.

(B70) *Teltscher, Richard; Brno – Londýn*

Žádost (1950) o pátrání po dvou obrazech od J. P. Waxschlungera, konfiskovaných 1939 nebo 1940 v Brně. Díla nejsou vedena u CCP. Připojen popis a expertiza.

(B71) *Thun, hrabě; Liblice*

Prodal 1942 prostřednictvím A. Mayera-Stoebera v Mnichově dvě plátna Josefa von Führicha pro zamýšlené Vůdcovo muzeum v Linci. Soupis připojen.

(B72) *Triantafilidis, Miltiades; Praha*

Pátrání (1945–1971) po tapiserii s Alexandrem Velikým, již dal Triantafilidis 1941 „k dispozici gestapu“, údajně pod nátlakem. Dílo nenalezeno.

(B73) *Vaněk, Václav; Praha*

Žádost (1948) o zahájení pátrání po třech obrazech (Alois Kalvoda, Antonín Hudeček, Oldřich Blažíček). Soupis připojen.

(B74) *Waisar, Alfons; Praha*

Žádost (1948) o restituci děl podle seznamu. Vesměs umělecky nevýznamné kusy.²⁷

(B75) *Weinmann, Karel; Praha*

Snaha o navrácení 2 obrazů od Davida II. Tenierse, zabavených 1941 gestapem. Popis přiložen (1946).²⁸

(B76) *Weingraf, Arthur; Praha – New York*

Bezvýsledné pátrání (1946 – 1952) po sbírce starožitností a čtyřech obrazech (Willem van Mieris, Jan Vetten, Rudolf von Alt, Evaristo Baschenis), zabavených během okupace v Praze. Detailní dokumentace včetně fotografické.²⁹

(B77) *Wiener, Hede; Vídeň*

Podává žádost jménem svého zesnulého manžela Josefa Wienera z Prahy. Předmětem pátrání (1956 – 1962) je 20 obrazů (převážně nizozemských autorů), prodaných 1941 v aukci u Weinmüllera v Mnichově.³⁰ Identifikovány byly pouze 2 malby, restituované 1952 do Rakouska (Holandský malíř 17. století, *Selka s mísou brambor*; Barent Gael, *Před krčmou*). Návrh na finanční odškodnění žadatelky zamítnut. Ve spise podrobná textová dokumentace.

(B78) *Wlaschim [Vlašim]*

Pátrání (1948) po insigniích tamní sokolské jednoty, odcizených 1942.

(B79) *Wolfner, Ellen, roz. Hirschberg; Praha*

Žádost (1961) o pátrání po uměleckých dílech, zabavených 1939 gestapem v jejím pražském bytě v paláci Kotva (mj. Camille Pissaro, David II Teniers, Phillips Wouwerman). Seznam přiložen. Podání zamítnuto jako nepřislušné.

²⁷ Spis z roku 1945 k téže záležitosti se kdysi nacházel i v registratuře Národní galerie v Praze (ANG, NG 1945–1958, sign. 253a-2), avšak při archivní inventarizaci v roce 1989 se ho již nepodařilo dohledat.

²⁸ Ve stejném roce pátral Weinmann po svých obrazech i v Národní galerii v Praze. Mezi zde zajištěným uměleckým materiálem se však hledaná díla nenašla (ANG, NG 1945–1958, sign. 253–36).

²⁹ Po dílech z Weingrafovy sbírky se pátralo roku 1950 prostřednictvím Národní kulturní komise také v ČSR, ovšem bez výsledku (ANG, NG 1945–1958, sign. 27–6).

³⁰ Srov. pozn. 17.

(B80) *Zátka, Vlastislav; České Budějovice*

Částečná restituce (1948 – 1959) významné sbírky obrazů a uměleckého řemesla, zabavené 1942 gestapem. Ve spise podrobné seznamy a dílčí fotodokumentace.³¹

(B81) *Zweig, Felix, Zweig Otto; Olomouc – Jeruzalém*

Pátrání (1947 – 1965) po sbírce akvarelů, miniatur a obrazů (mj. Justus Sustermans, Josef Kriehuber), konfiskované gestapem v červnu 1942. Známy obraz *Mluvící pes*, připisovaný P. P. Rubensovi, který pocházel z téhož zdroje, mělo zaslat město Olomouc jako dar Adolfu Hitlerovi. Nepodařilo se dohledat žádné dílo. Seznamy připojeny ve spise.³²

New Sources relating to the Nazi Art Looting at former Czechoslovakia, 1939–1945 (Abstracts from the File Nr. B 323 of the Federal Archives in Koblenz, Germany)

File Nr. B 323 of the Federal Archives (Bundesarchiv) in Koblenz, Germany, contains records of former *Treuhandverwaltung für Kulturgut bei der OFD München (TVW)*. This office took care on items of „cultural validity“, carried to the German Reich's territory during the World War II. Its historical predecessor was the *Central Collecting Point (CCP)* in Munich, established in 1945 by the U.S. Military Administration. Other collecting points were founded also in Fulda and Wiesbaden, as well as in the British and French occupation zones. Agenda of the Munich *CCP* was transmitted to the regional authorities of Bavaria in November 1949. Two years later, the Federal Ministry of Foreign Affairs had handed it and a special department for restitutions of objects of art had been settled, then (till 1962). During the years 1963 – 2000, the Bavarian authorities managed the items non-restituted to the rightful owners, again. Since 2000 they belong to the agenda of *Bundesvermögensamt* in Berlin.

The File B 323 of the Federal Archives contains heterogeneous material, the main interest of which pays to the written and photographic documentation of the objects of art, dragged to the Reich by several ways. Abstracts as published here issue from the group called „Czechoslovakia“ (*Tschechoslowakei*), filed under signature 00490 – 00493 (older ref. Nr. 457–08/74). Despite their fragmentarity, they can bring some new information's about still less known fate of many art collections in Czechoslovakia, looted during the German occupation.

Původ snímků – Photographic Credits – Fotonachweis:

1–8: Národní galerie v Praze (1 Miroslava Sošková, 5–6 Blanka Lamrová)

³¹ Část konfiskované Zátkovy sbírky se podařilo deponovat (jako říšský majetek) v Národní galerii v Praze a po válce vrátit zpět majiteli. K osudům kolekce srov. dále ANG, NG 1945–1958, sign. 252a-2, 253–39, 253a.

³² Větší část Zweigovy sbírky (oficiálně oceněné na 27000 000 K) prodal tehdejší velitel olomouckého gestapa pod odhadní cenou Robertu Heinischovi (správce firmy Nehera v Prostějově), Stephanu Lutherovi (ředitel firmy Sigmund-Chema v Lutfně) a Karlu Banklovi (tajemník gestapa v Olomouci). V polovině roku 1944 byla tato díla převezena údajně do Vídně a St. Pöltenu. Zbytek kolekce skončil v brněnském skladišti *Treuhand- und Revisionsgesellschaft*, odkud se dostalo 10 miniatur jako deponát do obrazárny Zemského muzea (dnes Moravská galerie) v Brně; viz MZA, fond G 427, k. 10; SÚA, fond MŠaO, 36 1V, k. 2016b (dopis národního výboru města Olomouce restitučnímu oddělení Ministerstva zahraničí ČSR z 28. 2. 1947) a ANG, NG 1945–1958, sign. 27 (dopis Ministerstva školství, věd a umění Národní galerii v Praze z 13. 11. 1948). Rubensovi připisované dílo *Mluvící pes (Der sprechende Hund)* bylo oceněno po konfiskaci na 7 000 000 K.

Autoři / Authors

Mgr. Pavlína Pyšná

Archiv Národní galerie v Praze / Archive of the National Gallery in Prague
Bartoňova 2, 150 00 Praha 5 – Zbraslav

Mgr. Kristína Sedláčková

co Seminář dějin umění filozofické fakulty Masarykovy univerzity / Department of Art History,
Masaryk University
Arne Nováka 1, 602 00 Brno

Prof. PhDr. Lubomír Slavíček, CSc.

Seminář dějin umění filozofické fakulty Masarykovy univerzity / Department of Art History, Ma-
saryk University
Arne Nováka 1, 602 00 Brno

Doc. PhDr. Vít Vláš

Národní galerie v Praze / National Gallery in Prague
Hradčanské nám. 15, 110 15 Praha 1

